

## Memorandum

# Bijlage 2

Voor een vrijstelling van belastingen op de ondeelbare reserves in erkende coöperatieve vennootschappen

### Inhoud

CONTEXTUALISERING .....	2
VOORBEELD VAN DE FRANSE WET .....	2
WETSVOORSTEL.....	2
1. Kenmerken .....	2
2. Opname in het Belgische belastingrecht.....	3

## CONTEXTUALISERING

De coöperatieve vennootschappen die erkend zijn door de Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC) zijn per definitie de voorvechters van een sociaal verantwoord ondernemerschap dat gebaseerd is op solidariteit en gedeelde waarden. Ze leven meer bepaald de volgende principes na: de vrije toegang voor nieuwe vennoten, het ontbreken van een dominante vennoot en de afwezigheid van een speculatief doel.

Om de ontwikkeling van die vennootschappen met participatief en democratisch bestuur te ondersteunen, stelt de USCOP voor een bijzonder belastingstelsel in te voeren waarbij, onder bepaalde voorwaarden, een vrijstelling wordt verleend van vennootschapsbelasting voor een deel van de winst die wordt gerealiseerd door de coöperatieve vennootschappen die erkend zijn door de Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC) en dat onderworpen zou zijn aan een bijzonder statuut, namelijk dat van “ondeelbare reserves”.

Die erkende coöperatieve vennootschappen streven een doel van collectief belang na en hebben niet tot doel om de winst te maximaliseren. Het aanleggen van ondeelbare reserves zou dus een ondersteuning betekenen van de praktijken om de uitkering van dividenden aan de aandeelhouders te beperken en tegelijk het eigen vermogen van de coöperatieve vennootschappen te versterken om de investeringen en de nood aan bedrijfskapitaal te financieren die noodzakelijk zijn voor hun voortbestaan en hun ontwikkeling.

## VOORBEELD VAN DE FRANSE WET

Dit stelsel is geïnspireerd op een regeling die in Frankrijk bestaat en die het, in het kort, voor sommige coöperatieve vennootschappen (de coöperatieve vennootschappen van collectief belang/sociétés coopératives d'intérêt collectif, of SCIC's) mogelijk maakt om van de belastinggrondslag van de vennootschapsbelasting het deel van de winst af te trekken dat aan de “ondeelbare reserves” wordt toegewezen. Die “ondeelbare reserves” komen overeen met een deel van de winst dat verplicht aan de reserves moet worden toegewezen en dat het deel van de winst vermindert dat aan de vergoeding van de maatschappelijke aandelen kan worden toegewezen.

## WETSVORSTEL

### 1. Kenmerken

Het voorstel van de USCOP bestaat erin om een bijzonder belastingstelsel in te voeren waarbij, onder bepaalde voorwaarden, een deel van de winst die door de erkende coöperatieve vennootschappen wordt gerealiseerd, namelijk het deel van de winst dat aan de ondeelbare reserves wordt toegewezen, van de vennootschapsbelasting wordt vrijgesteld. Die ondeelbare reserves hebben de volgende kenmerken:

1. Tijdens het bestaan van de vennootschap kunnen ze niet worden uitgekeerd in de vorm van dividenden, ristorno's of onder eender welke andere vorm;
2. In geval van ontslag of uitsluiting worden ze niet uitgekeerd aan de ontslagnemende of uitgesloten coöperant(e) en ze zouden evenmin in aanmerking worden genomen voor de waardering van het scheidingsaandeel;
3. Op het ogenblik van de vereffening zouden ze worden toegewezen aan economische en sociale activiteiten die de erkende coöperatieve vennootschap beoogt te bevorderen.

Het voorgestelde stelsel van vrijstelling is van tijdelijke aard en wordt toegepast mits naleving van een voorwaarde van het type “onaantastbaarheid” analoog aan artikel 190 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992. De vrijstelling zou dus strikt afhankelijk worden

gemaakt van het behoud van de vennootschap als erkende coöperatieve vennootschap en van het behoud van de ondeelbare reserves in het vermogen van de onderneming.

Indien die reserves zouden worden uitgekeerd, bijvoorbeeld naar aanleiding van een statutenwijziging of zelfs een wijziging van de vorm van de vennootschap, zouden ze dus deel uitmaken van de belastbare winst van de coöperatieve vennootschappen.

In geval van een vereffening van de coöperatieve vennootschap, zou het stelsel van vrijstelling worden beëindigd indien aan de voorwaarde van onaantastbaarheid niet meer wordt voldaan wegens de toekenning aan de vennoten van de bedragen die overeenkomen met de tijdelijk vrijgestelde reserves. Indien men op het ogenblik van de vereffening een belastingheffing wil vermijden, moet dus worden voorzien dat de onbeschikbare reserves in kwestie niet kunnen worden toegekend aan de vennoten, maar moeten worden overgedragen aan een coöperatieve vennootschap waarop hetzelfde stelsel van toepassing is en moeten door die vennootschap worden overgenomen met naleving van dezelfde voorwaarde van onaantastbaarheid. Wanneer diezelfde voorwaarde wordt nageleefd, zouden de onbeschikbare reserves die door de coöperatieve vennootschap worden "overgeërfd" geen deel uitmaken van haar belastbare winst op het ogenblik dat ze die ontvangt.

Er moet nochtans worden voorzien dat de vrijstelling facultatief is en dat de belastingplichtige vennootschap die slechts gedeeltelijk kan toepassen. Onder sommige zeer bijzondere omstandigheden, zou het stelsel van tijdelijke vrijstelling immers in concurrentie kunnen treden met stelsels van definitieve vrijstelling. In dergelijke gevallen zou de erkende coöperatieve vennootschap er alle belang bij hebben om ervan af te zien.

## 2. Opname in het Belgische belastingrecht

Zoals aangehaald in het voorgaande punt, is een dergelijk stelsel in het Belgische belastingrecht goed gekend.

We treffen het eerst en vooral aan bij de meerwaarden, meer bepaald met betrekking tot de uitgedrukte maar niet-gerealiseerde meerwaarden en de meerwaarden die zijn vrijgesteld op voorwaarde van "hergebruik", met andere woorden van herinvestering van de verkoopprijs. In beide gevallen wordt de vrijstelling door artikel 190 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 immers afhankelijk gemaakt van de zogenaamde voorwaarde van "onaantastbaarheid".

De fiscale wetgever maakt eveneens gebruik van dit stelsel op andere domeinen dan dat van de meerwaarden. Wanneer een vzw, bijvoorbeeld, wordt omgevormd tot een erkende coöperatieve vennootschap als sociale onderneming, zijn en blijven haar netto-activa enkel vrijgesteld van de vennootschapsbelasting wanneer deze voorwaarde van onaantastbaarheid die voorzien is in artikel 190 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 wordt nageleefd.

Voorts zijn ook de winsten van een inschakelingsbedrijf vrijgesteld ten belope van een bedrag dat afhangt van het aantal moeilijk te plaatsen werknemers/werkneemsters dat het tewerkstelt, waarbij deze vrijstelling afhankelijk is van de dubbele voorwaarde dat "de vrijgestelde winst op een afzonderlijke rekening van het passief van de balans geboekt is en blijft" en dat "de vrijgestelde winst niet tot grondslag dient voor de berekening van de jaarlijkse dotatie aan de wettelijke reserve of van enige beloning of toekenning".